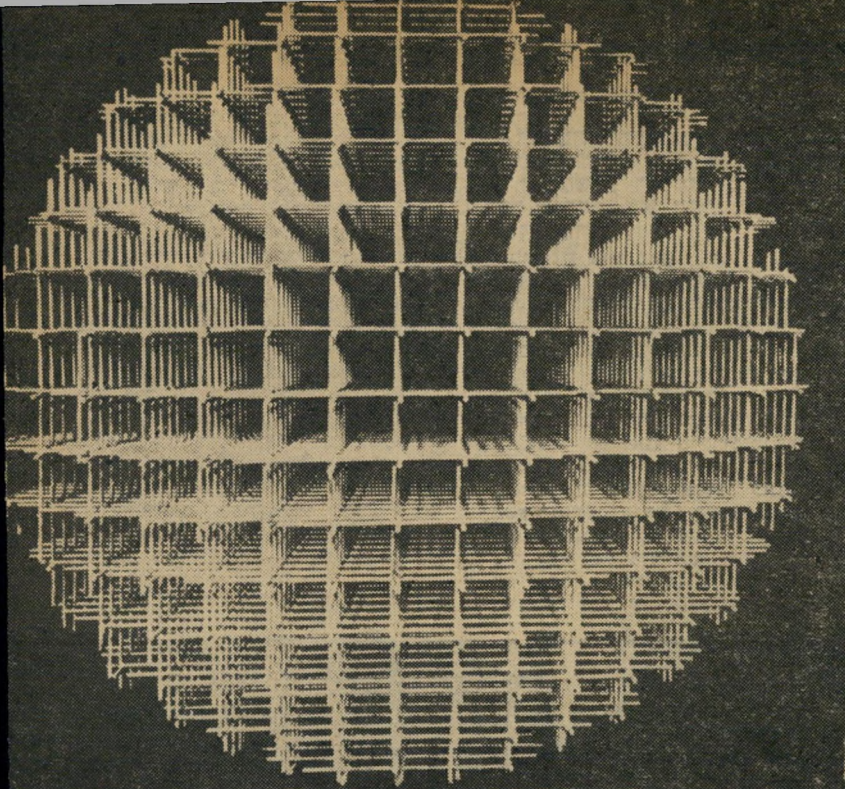

לא ברגש כי אם בשכל

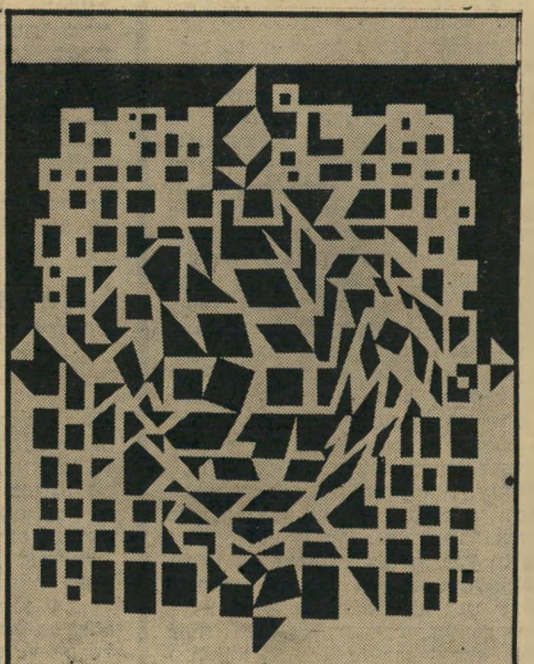
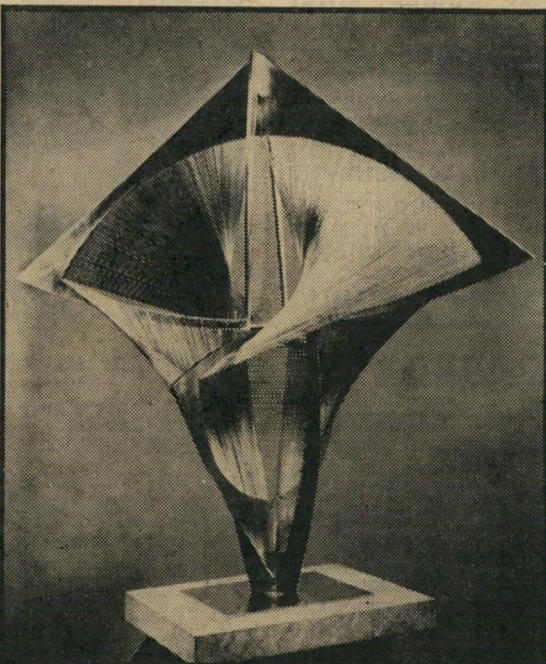
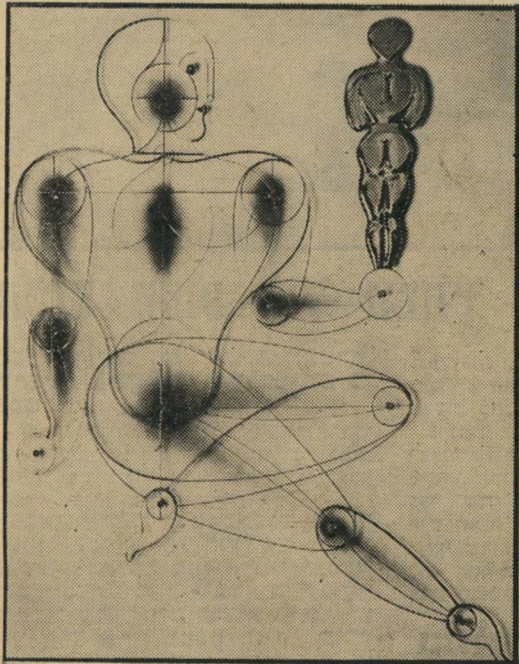

רים ופוסטרים, ופעלו גם בתחום המחול. כראשון בציירי הזרם המופשט נחשב ואסילי קנדינסקי, שצייר ב-1910 ציור מופשט ראשון שאינו מכיל שום אובייקט או חפץ כלשהו אלא צורות גיאומטריות פשוטות. שמות שני ציוריו המוצגים ב"תערוכה משקפים מה שיש בהם: "הדג" שה רכה" ו"לבן — רך וקשה". בשנות ה'20 של המאה הפכה התנועה בינלאומית ופרחה ברוסיה, בהולנד ובגרמניה, שם היא התרכזה סביב בית הספר לאמנויות באוהוס בברלין. האמנים שהשתייכו לתנועה הבאוהוס היו פול קליי, אוסקר שלמר, קנדינסקי עצמו, לסלו מר' הולי נוג', ויוסף אלברס. הכנסים שנערכו

ושמנא של ההכרה הישראלית היו שם. והסימן המובהק ביותר לחשיבותה של התערוכה היה, אולי, נוכחותו של ותיק ציירי ישראל ואחד מעמודייהתווך של הציור הישראלי — יוסף וריצקי. כשתם הטכס והאורחים התפזרו בין המוצגים, אי אפשר היה שלא לשמוע את קריאות ההתפעלות שנפלטו מפיהם. לא היה עוד ספק כי זהו האירוע האמ'נותי הבולט ביותר שהיה במדינה בשנים האחרונות. האוסף המרהיב אינו עש' מיקשה אחת. הוא כולל אסכולות שונות למן הקובור' פוטוריזם ועד לאמנות הקינטית, קבור

כדור הפלדה

יצירתו של האמן הצרפתי פרנסואה מורלה משקפת את התפיסה המאחדת את הזרמים השונים של האסכולה הקונ' סטרוקטיוויסטית: עיצוב הנובע מן השכל, תוך התעלמות מהרגש ועולם האובייקטים.

שלמר במרכז יצירתו של אוסקר שלמר, ממורי ה"באוהוס" הברלינאי. עמד תמיד, האדם בחלל. בתמונה יצירתו, דמות מתייל — הומי' וגב אשה."

גאבו נחום גאבו, יליד רוסיה המתגורר בארה"ב, הוא מחלוצי הפיסול הקונסטרוקטיוויסטי. יצירתו זו, הנקראת "עיקול", עשויה ברונזה מוזהבת.

ואסארלי האמן ההונגרי הגר בפאריס, מיוצג בתערוכה בשני ציורים. בתמונה: "ציורה", הנושא המרכזי ביצירתו "רטט חזותי".

כו שם תרמו להתפשטות התנועה לכל מר' כזי האמנות באירופה.

בשנות השלושים היתה נושאת דגל ה' תנועה תנועת "הפשטה" יצירה", שנוסדה בפאריס ודירבנה אמנים רבים ברחבי העולם להודות עם רעיונותיה. תנועה זו נוצרה בעיקר כריאקציה לסיגנון ש' שלט בכיפה באותם ימים — הסוריאליזם.

אחרי מלחמת-העולם השנייה התפתחה האמנות הקונסטרוקטיוויסטית, ומצאה ביטוי באמנות הקינטית ובאופ' ארט. כש' החלה אירופה שוקעת כמרכז אמנותי, פר' חה התנועה מחדש בארצות-הברית וב' עיקר בניו-יורק. אמנים שנטשו את אירוי' פה, כמו יוסף אלברס והפסל נחום גאבו, זרעו את הזרעים הראשונים ליצירת מרכז חדש. תלמידיהם המשיכו אחריהם ויצרו זרמים חדשים, כמו תנועת "ההפשטה ה' אחרי-ציורית" שבאה כתגובה לאקספרסיו' גיום המופשט, ושיצירות נציגיה הבולטים כמו אלסורת קליי, פול לויט ורוברט מנגולד מוצגות בתערוכה.

מלבד היותה חגיגה לעיניים, מהווה תע' רוכה זו גם שעור מאלף בתולדות האמנות החדשה, היא מוצגת בצורה דיאקטית, מלווה בהרצאות, ובהקרנת סרטים וב' תצוגה אורקולית קבועה. החמצה, במקר' זה, תהיה חטא בלתי-נסלח.

כדור על גליל

מה שנראה כצורה הנדסית גרידא, אינו אלא פיסול המפורסם של הצייר הבלגי פול בורי, השייך לזרם האמנות הקינטית הפאריסאית. פסל זה, עשוי פלז' מצופה כרום ובתוכו מנוע עם מגנטים.

צות שהתרכזו סביב כיתבי-עצ' אמנותיים או כאלה שנוצרו סביב תערוכות ובתי-ספר, יש שם כל הספיחים שנוצרו בהש' פעת הקונסטרוקטיוויזם, תנועות-לואי' ו' תנועות שעברו דרך. מה שמאחד את כור' תחת קורת-גג אחת, הוא השאיפה לנתק את היצירה האמנותית מעולם ה' עצמים ומן המציאות האובייקטיבית; להימנע מהבעת רגשות והתרשמויות, ול' צור צורות גיאומטריות טהורות ולוגיות. מבחינתו של הצופה אין אלה יצירות קשות להבנה, הצורות פשוטות, הצבעים מרהיבים, הכל אסתטי ומשובב-עין.

האוסף ערוך בצורה כרונולוגית ולפי הזרמים השונים. הוא מתחיל בהשפעות שמהן נולד הזרם, הקוביזם והפוטוריזם; נמשך דרך הסופרמטיזם של קאזימיר מלביץ' שצייר ב-1915 את הריבוע השחור המפורסם שלו על רקע לבן, ויצר בכך את הציור הראשון שהיה בנוי על יסודות גיאומטריים בלבד — ומגיע עד ליצירתו תיו של יעקב אגם שהפך נציגה העיקרי של תנועת "אמנות בתנועה".

האידיאולוגיה של הקונסטרוקטיוויזם טוענת, שהאמנות צריכה לשרת את ה' חברה ולהיות פרודוקטיווית. משום כך הש' תדלו לשלב ציור ופיסול עם תיאטרון, עיצבו כלי-אוכל ושולחן, עסקו בתיכנון ערים, ארכיטקטורה, דפוס, עיצוב ספי